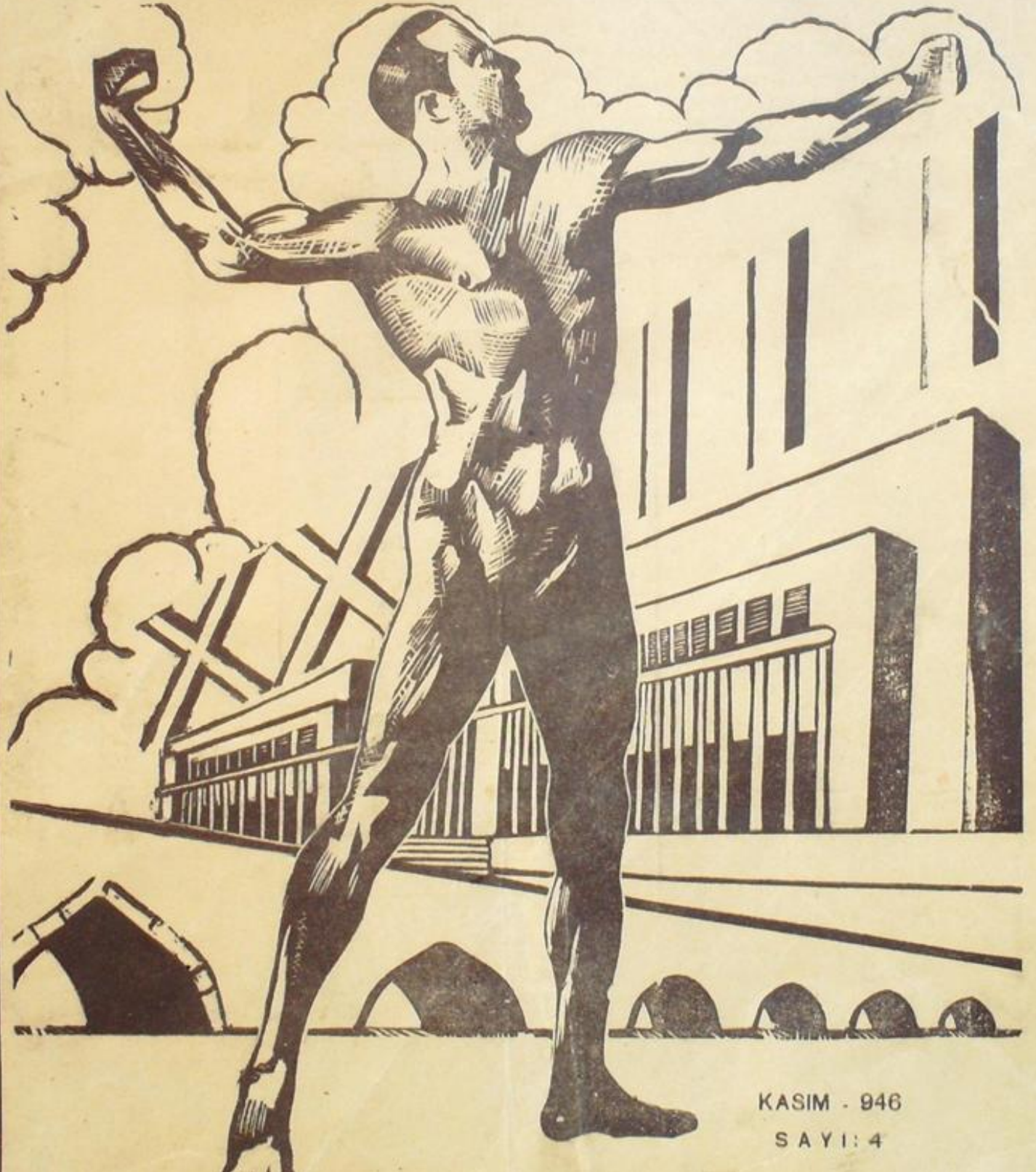

Çukurova

ADANA HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

KASIM - 946

SAYI: 4

BU SAYIDA

Hamid Salih Asyalı : MUSTAFA KEMAL	Aziz Eryalaz : M. Eğitimde büyük bir adım
Celâl Tefrik Saymen: Bir Bayram ve bir Elem günü	Nihal Saolu : Sanat dâvamız ve Anıt-Kabir
Cengiz Turhan : Ölmez ATATÖRK	Bedri Görgün : Cumhuriyet ve Halk Sağlığı
Gök-Han : Göç «Şiir»	İzzet Aslan : Musiki Dâvamız ve Atatürk
İbrahim Tekeli : Ululaşan Ataya «Şiir»	Arif Nihat Asya : Nerdesin
Enver Binokay : Cumhuriyet	Hamid Salih Asyalı : Rapor «Şiir»
Ferid Ragıp : Atam «Şiir»	Salâhattin Sepici : Ondan bir Hatura
Selâmi Asyalı : O'nun için	Ayhan A. : O Ölmedi
Hasan Yaşar Bulut : Büyük Bayram	Muzaffer Alp : Çukuro. İşlet. zaman dâvası
Enver Binokay : Niçin Seviyorum	Vehbi Cem Aşkun : Aşk Ruhsatiden yeni deyiş.

Çukurova

Adana Halkevi tarafından Ayda bir defa çıkarılır.

Fikir ve Sanat Dergisi

YAZI İŞLERİNİ FİLEN İDARE EDEN

Hamid Salih ASYALI

Seneliği : 240 Kr.

6 Aylığı : 120 Kr.

Gönderilen Yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez.

Adres : Adana Halkevi Bşk. İlgü veya
Çukurova Dergisi Yazı İşleri Md. İlgü

Kapak kompozisyonu Kemal ERGÜN tarafından yapılmıştır.

Çukurova

ADANA HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

CİLT : 1

(K A S I M 1946)

Sayı : 4

MUSTAFA KEMAL

Hayatımda insan olarak sevdiğim ve insan üstü olarak saydığım simaların en büyükleri arasında, MUSTAFA KEMAL vardır.

O, tarihin seyrini değiştirmiş, fâniliği aşan ölmeliğin yıkılmaz bir âbidesidir. O'nun yeri dâima Türk Milletinin kalbi olacaktır.

Türk Milleti yaralı sinesinden böyle bir üstün insan yarattığı için bahtiyardır. Böyle fevkalbeşer bir insanın doğuşu Türk Milletinin şerefini, namusunu ve haysiyetini kurtarmıştır.

O, yeryüzünde yapılacak vazifelerin en mu-kaddesini ve en isabetlisini yapmıştır. Tarih O'nun işaretile şerefini kurtarmış, dünya, O'nun akıllara sığmaz zaferiyle, adâlete, lâyük olduğu yeri verebilmiştir.

MUSTAFA KEMAL, yalnız Türk Milletinin değil, istiklâli, şeref ve namusu ve Milliyet mefhumunun kudsiyetini takdir eden bütün insanların kalbini kazanmış, sevgisini hak etmiştir.

O, tarihin malı insanlığın müşterek sevgi âbidesi olmuştur. Bütün kalpler O'nun sevgisiyle çarpmaktadır. Bütün kalemler yalnız ve yalnız O'nun yüksek

ve erişilmez dehâsından bahsetmektedir.

O'nun adını yazan kitapların yeri vicdandır.

Bu büyük insan evlâdının yattığı her gönül, kahramanlığın ve insanlığın en büyük kütüphanesidir. Orada her ilimden sayfalar bulabilir ve kendimizi irşad edebiliriz.

29 Ekimde kurduğu Cumhuriyetin Yıldönümünü kutluyor, 10 Kasımda fânî vücudunu toprağa terk ettiğimiz yıldönümünü büyük bir acıyla anıyoruz.

Bizi yükselten O'nun ruhudur. Bize kanat olan ve bizi çığnemekten kurtaran O'dur. Bu büyük insanın çocukları olmak en büyük tesellimizdir.

Nur içinde yatsın.

Şimdi, Ey Türk gençliği, O büyük insanın kurduğu Cumhuriyeti, kelimenin tam mânasile korumak ve ebediyen yaşatmak senin vazifendir.

Cumhuriyetin rejimler arasındaki mevkiini bilirsin. Onu sev, onu yaşa ve yaşat.. Mazin senden bunu istiyor. İstikbalin senden bunu bekliyor.

Hür yaşamak hakkın, hürriyet bayrağıdır. Bu bayrak altında aldanmadan ve aldatmadan yaşa, yaşa varol..

Hamid Salih Asyalı

BİR BAYRAM VE

BİR ELEM GÜNÜ

Yazan : Celâl Tefvik Saymen

Geçen ay Yirmidokuz Ekimi yaşadık.

Bu, Cumhuriyet Bayramıdır. Din Bayramları gibi iman bünyemize, mâşerî ruh ve vicdanımıza yerleşen bugünün mukaddes mânâsını üç yıldanberi her yıl biraz daha kutlulaştırarak anıyoruz.

Yalnız benim gönlüm, bu bayramlardan birinden miras kalmış zehirli bir hâtırâ taşır. 1938 bayramıydı bu.. İstanbuldaydım. Atatürk hastaydı, ağır hastaydı. Dolmabahçe Sarayında O'nu ekseriyetle, belki de münhasıran doktorlar ziyaret ediyordu.

Koca saray, duvarları arasında koca bir Millet'in ıstırabını inleyen bir hastane haline gelmişti. Bu büyük ruhan sönebileceğine bir türlü inanamıyanlar bile hastanın hayatından endişeye düşmüştü. Böyle bir hava içinde Yirmidokuz Teşrinivevli nasıl kutlayabileceğimizi düşünüyorduk.

O gün ve bahusus o gece, İstanbul yine öyle bir bayram yaptı ki emsali nâdirdir. Zira büyük adam, ordulara kumanda etmeye alışmışken bugün yatağa düşmüş mübarek parmağını kaldırarak yanındakilere :

— Halka hastalığımı belli etmeyiniz. Bu yıl Bayramın çok neşeli geçmesini istiyorum... emrini vermişli.

Koca şehir, ışığa boğulmuştu. Nişantaşından taşlığa giden yol üzerinden İstanbulun pırıl pırıl yanan muhteşem manzarası ve Dolmabahçe sarayının aydınlık silüeti görünüyordu. Bu yol boyunca karşıdan civıldaşı gibi parıldayan ampullerin ışığı, gözüme, çeşme olmuş gözlerden akan yaşlar gibi görünüyordu.

Çünkü ben, felâketi bilen bir kaç kişiyle beraber Atatürkün öleceğini biliyordum. Tedaviye gelen fireak Doktoru Fisenjerle konuşmuştum.

— Ümit yok, hastalık vahim.. Diyordu.

— Saray kapılarından halka sızdırılmıyan bu müthiş sır, kalbime tevdi edildiği gündenberi rahatsızım kaçmıştı. Hele bu bayram.. Süsleri, doanması, ampulleriyle bu bayram, bana canevinden vurulmuş bir yaralının ıstırabını çektiyordu.

Taşlığa doğru ilerledim. Dolmabahçenin önünden gelip geçen gemilerin ışıkları, bimecil denize düşüyor, dalga dalga canlanarak gelip saray sahillerini öpüyorlardı.

Bu ışıklı dalgalardan ve gönlümün beslediği bütün ümit ışıklarından niyaz ediyordum.

— Bu adam, bu büyük adam ölmesin.. diye.

— Şu koca şehrin hayatiyet kabiliyetine bak, diyordum. Gönlümdeki meşaleyi bir büyük Millet'in gönlüne bu hayatiyetle akıtan o muazzam varlık ölür mü hiç, diyordum. Bu müstesna hastanın azameti karşısında şaşırın Fisenjerin zekâ ve sanatı inşallah yanılmıştır, diyordum.

On bir gün nasıl geçti bilmiyorum.

— Atatürk öldü . dediler.

Gözlerimizi Dolmabahçe sarayına çevirdik. Orada Cumhurbaşkanı forsu yarıya indirilmiş, boynu bükük bir yetimlik içinde sallanıyordu. Atatürk öldü ve kıyamet nasıl koptu. Bunu bilmiyen olmadığı için hicran diye size ne anlatabilirim? Lâkin 1938 Yılı Yirmidokuz Teşrinivevelinin hicranıyla bayramını ben kendi kalbimde nasıl birleştirdim, onu söyleyeyim.. Bu Büyük Millet'in sinesinden daha birçok Atatürkler çıkabileceği hakkındaki ümidim, hüsrân ile imanı birbirleriyle izdivaç ettirmişti.

— Yaşasın Türk Milleti ve Yaşasın Cumhuriyet, diyordum, Cumhuriyet ölmedikçe Atatürk hayattadır, diyordum. Ve bu bayram, aynı imanın vecdi içinde bunu tekrar ettim.

G Ö Ç

Rüzgârda, bayraklar, tuğlar.. dağlarda:

Uğultular, sedalar dalgalandı.

Mendillerde, yelelerde, saçlarda

Dudaklarda vedalar dalgalandı

Altın nalların sesi sertli yollarda

Ve vadide çelik nidalar dalgalandı.

Gidenlerden urcan! urcan!, sesleri

Kalanlardan fedalar dalgalandı.

Gidenleri uğurlıyan gözlerde vatan.

Ve dağlar ve dağlar ve dağlar dalgaları

GÖK - NAH

ÖLMEZ ATATÜRK

Yazan : Cengiz Turhan

DOĞDUĞUM gündenberi, 10 Kasım 1938 de ilk defa olarak Şanlı Bayrağımızın yarıya çekilmiş olduğunu gördüm. Acıklı hakikati öğrenince dünyalar başıma yıkılmış sandım. Ankara'dan İstanbul'a neşe çığlıklarıyla yol alan tren; birgün ummadığımız, vakitsiz bir zamanda Ankara'ya muhteşem bir tabut getirdi. Marş Fönebr... O ulvi tabut önünde, belki böyle çok hazin bir ağıt sesini vermiştir.

Ne zaman Atatürk adını duysam, ne zaman O'nu ansam, herşeyden önce O'nun büyüklüğünü, O'nun yaratıcılığını, O'nun yüksek idaresini düşününce, inkılâbın gözleri kamaştırıcı şimşeklerinin keskin ve parlak aydınlığıyla tekrar içim dolar.

O'nu askeri üniformasıyla Trablusgarp ve Çanakkale siperlerinde, Sakarya'da veya Dumlupınar'da büyük taarruz harekâtını idare ederken Kocatepe'de yahut cepbede at üstünde görür gibi olurum.

Halâ O Gazi cephelerde kıl'aları teftiş eder görünür.

Halâ O Gaziyi O muzaffer Başbuğu İzmir kordonundan geçer görürüm, O'nun kudretli zekâ ve elleriyle açtığı kurtuluş sahneleri gözlerimin önünden geçer. O'nu, O halkçı Gaziyi Bursada, Ankarada, Kastamonuda, Samsunda, Sivasta halkın arasında halkla başbaşa vermiş bahtiyarlığını tekrar yaşarım.

Yeni Türk harflerinin O asil Başöğretmeni gene aramızda. «Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak muallimlerdir. Onlardır ki içtimai heyetleri hakiki milletler haline koyarlar» diye haykıran ses gene O'nun. Dolmabahçe sarayında Dil Kurultayında, cephelerde olduğu gibi İsmet İnönü ile yine yanyana.

Bugün bile ihtirash nazarlar, aşırı istekler karşısında «Hattı müdafaa yok, sathı müdafaa vardır. O satıh, bütün vatanıdır!.. Vatanın her karış toprağı, vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça terk olunamaz.» diye erkek bir seda ile haykıran bu sesi yine de duymuyor muyuz?

«Benim nâçiz vücudum birgün elbet toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.»

Evet, O nâçiz vücut belki şeklini değiştirmiştir; belki ruh vücut kalıbından ayrılmıştır fakat, O ruh gene bizim her türlü maddî ve manevî hayatımızda yaşamıyor mu? Şahlanmış şu at üstündeki tunç adam kim? Şu büyük mâna taşıyan beyaz mermer sütunun üstünde elinde muzaffer kılıcına dayanmış ufukları tarassut eden dünkü gibi heybetli ve canlı duran heykel O değil mi? Seyhan önünde, şu hasır koltukta kahvesini içen de O. Cephe gerisinde şu bem-

ATATÜRK ADANADA

beyaz karlar üstünde pelerine sarılmış uyurken bile uyanık görünen yine Başbuğ.

O'nun yine Dumlupınarda Meçhul askerin mukaddes mezarı başında Dum upınar nutkunu dinliyor gibi oluyoruz:

Gençler! Cesaretimizi takviye ve idame eden sizsiniz. Siz, almakta olduğunuz terbiye ve irfan ile insanlık meziyetinin, vatan muhabbetinin, fikir hürriyetinin en kıymetli timsali olacaksınız.

«Ey yüksek yeni nesil İstikbal sizsiniz!.. Cumhuriyeti biz tesis ettik; onu ilâ ve idame edecek sizsiniz!..»

Milletin teveccüh ve iradesini dayanak noktası telâkki eden Büyük Atanın hangi varlığı bizden ayrı ve uzak kıl O'nun devrini yaşıyor, O'nun havasını teneffüs ediyor, O'nun yolunda yürüyoruz.

Cumhuriyet

Yazan : Eaver Binokay

Bugün 29 Ekim. 1946...

Cumhuriyet 14 yaşına bastı. Sağlam, gürbüz bilgili, ahlâklı bir delikanlı oldu. Bu yiğit genci hürmetle selâmlayalım. Yaş senesini kutlarken, mumsöndürerek değil, yaşı kadar meşaleler yakarak kutlayalım.

* * *

Cumhuriyet çok eski zamanlardanberi insanların bildiği bir hükümet şeklidir. Ruh bakımından, «Ulusun egemenliği» prensibine dayanır. Bu, şekil olarak kalırsa hiç bir kıymeti yoktur. Cumhuriyet, bir ulusun benliğine ruh olarak aşılmalıdır ki, bir mâna ifade etsin.

* * *

Milli Mücadelede takılan bütün çelmeler atlattıktan, çıkarılan bütün engeller yenildikten sonra, Türke yeni bir şekil ve ruh vermek lâzım geldi. Düşünüldü. Münakaşa edildi. Saltanatın acı tecrübeleri göz önüne alındı. Neticede (Cumhuriyet) idaresini, Türk ruhuna en uygun bir rejim olarak kabul ettik.

Onun, bizim için asıl kıymeti, olgunlaşmamıza mani olan bağları koparması, ölü müesseseleri yıkması bize sonsuz bir çalışma hürriyeti vermesidir.

* * *

«Yaşasın» şakşaklarile, Cumhuriyet yaşamaz. Sadece kendi kendimizi aldatmış olduruz. Ancak gençlik, metodlu, bilgili ve bilhassa ahlâklı çalışırsa Cumhuriyet yaşar, yükselir ve bu suretle Türk yaşar ve yükselir.

* * *

«Şu devrimleri ve şu işleri yaptık, diye yapılmış devrimlerle ve işlerle öğünmiyelim. Bunları başkaları anlatsın. Biz mütevazî olalım.

Türkün yapmıyacağı, yapamıyacağı ve muvaffak olamayacağı hangi hayırlı iş vardır?

Biz, ileriye, daha ileriye ilerlemek; yükseğe, çok daha yüseğe yükselmek için ne yapmak lâzım gelirse onu yapalım. Türk ulusu ve Türk vatani ancak bu şekilde yükselir. Cumhuriyetin de asıl gayesi bu değil mi?

* * *

Ben, öz olarak Cumhuriyeti; ahlâk, fazilet, adalet, hürriyet, bilgi ve mertlik kelimelerinin kavradığı mânada anlıyorum. Bunlardan birinde yaya kalındığı

(Devamı 16. ncı Sayfada)

ULULAŞAN ATAYA

Ibrahim Tokeli

Aylar tutuldu gökte, yıldızlar yere battı
İlahî gözler heyhat sonsuz uykuya yattı
O bir aydı, güneşti, yanardagdı ve deniz
O varlığın hepsiydi sınırdı, belirsiz
Kurma ve yaratmakla insanlığı aşmıştı
Fânilerin üstünde Tanrıya ulaşmıştı.
Yıktı safsataları, hurafeleri vurdu
İnsanlığa bilgiden akli bir inanç kurdu
Her düşünen kafaya sonsuz hür yollar verdi
İnsanlıkta yaratmak nedir ona gösterdi
Yüzü melekten güzel, bir arslandı gür şesi
Meydan savaşlarında hayran etti herkesi
İsteyince önünde imkânsızlık atlanır
Zafer O'na koşmakçin buluttan kanatlanır
Lutfu bol, ihsanı bol, göölü herşeyden cömert
Tabiat yer yüzünde görmemişti böyle mert
Kudreti, mucizesi hayret verdi akıla
Azmi önünde darıdı asırlar sığıdı yıla
Nasil susdu o volkan, nerde şimdi nerde ah
Meğer fâni bir hayat, o da fâniymiş eyvahl
Hayır, hayır gözyaşı sanma ki makber eşti
Aşk eline göç etti, içte ebedileşti
Yurdun zerrelereinde eşsiz varlıkla doldun
Sen bu acun içinde acuna bedel oldun
Atilla, Cengiz, Timur, Yavuz, Fatih, Kanuni
Eğilerek önünde selâmlıyorken seni
Büyük küçük ağlıyor, kalbde ulusal yası
Hasret ruhlar saf durmuş, geliyor Türk Atası.

A T A M

Türklüğe yaraşır tarih ырattın.
Sen yaddın her yana en namlı ünü.
En sonra kalplere bir acı kattın,
Ayrıldın bizlerden On Kasım günü.
Fırlayan bir oktun gerilmiş yadda,
Yurdumuzda bir tek, Acunda tektin.
Nur alırdı senden Güneş de, Ay da;
Türkün varlığında çarpan yürektin
Kurt bulandıramaz bir durgun suyu,
Çekmedik, çekmeyiz ne tasa, ne gam.
Uyu, yatağında rahatça uyu,
Ardında dağ gibi biz varız Atam.

Farit Ragıp

O'nun için

Selâmi Asyalı

O'nun en büyük eserini okuyorduk...
O'nun Cumhuriyet adlı okulunda çalışkan birer öğrenciydik.

Derslerimiz Millet ve Memleket konusuydu.
Dört yanımız O'nun manevi varlığıyla doluydu.
Her isteğimize el uzatır, her seslenişimize ses verir,
«Buradayım» derdi.

Yetim kalmış bir yuva çocuklarına babasıydı.
Bir kartaldı. Varlığı, yangından yeni çıkmış bir vatan üzerinde sevgi ve şeklettiren bir kanattı.

O, bize bütün acıları unutturdu. Bütün ıstırapları yıkadı. Baştan başa harap olmuş bir yurdu medeni memleketlerin hizasına getirdi.

Karanlık O'nun bu ölmez yurd üzerinde doğuşuyla yerini aydınlığa verdi. Halâ o aydınlığın nurlarında yaşıyor onu içimizde duyuyoruz.

O, bize hürriyeti verdi. Fakat kendisine taparcasına bağlılığımızı hiç bir kuvvet bozmadı. Ve bozmayacak...

Biz hürüz ama, ey Büyük İnan, sana ve senin büyüklüğüne esiriz.

Büyük Bayram

Hiç bir millet yapmadı böyle büyük bir bayram,
Coşalım, övünelim, çünkü bu bir hak bize!..
Yeri, gağü, denizi ettik arzumuza râm!
Karanlık gecelerden söktü bir şafak bize!

Şimdi Gennetten güzel sevimli yurdumuz var,
Ne toptan, ne tüfekten, ne tan-tan
korkumuz var!..

Göğsü imanla dolu çelikten ordumuz var!
Görelim hangi düşman gelip çatacak bize?!

Başımızda oldukça Başkanımız İnönü,
Dünyaları tutacak bu koca Türkün ünü!
Her yıldan daha coşkun kutlularken bugünü,
Atan'ın aziz ruhu etti iltihak bize!..

Hasan Yaşar Bulut

Niçin Seviyorum?

Yazan : Enver Binokay

Bazı şahıslar, Millete ve Vatan yaptığı maddi manevi büyük hizmetler, kahramanlıklar sonunda Millileşirler. Artık o milletin ve o vatanın mah olurlar. Böyle kimseler bir insanmış gibi değil, bir vatan ve bir millet gibi sevilirler.

Ben, Atatürk'ü bu anlamda, Yurdumu sever gibi, Ulusumu sever gibi seviyorum. Hiç bir ülke, hiç bir fikir, hiç bir sevgi bu sevgi ile karşılaşamaz. Donuk ve sönük kalır.

Atatürk hedeflerimizi belirttiği; doğruya, güzele, iyiyeye giden yolu gösterdiği ve inanarak en mu-kaddes emanetini bize bıraktığı için seviyorum.

O, (Yurtta sulh, Cihanda sulh) prensibini ileri sürdüğü ve en hararetle müdafii olduğu halde, icabında çizmeyi giyerek yeleli bir arslan kesildiği için seviyorum.

Yüzyılımızın birçok Büyük Şefleri O'nu kendilerine örnek diye aldıkları için seviyorum. Örnek alanların bazıları muvaffak olamadılarsa, o da aldıkları örneği hazmedemeyişlerindedir.

O'nu; Müşir, Gazi, Cumhurreisi sıfatlarından daha çok, «ATATÜRK» adile seviyorum. O'nu sabık Cumhurbaşkanı, Müşir veya Gazi adlarla anmayıp «ATATÜRK» adile anışımızdaki sebep, bu sevgide, hepimizin müşterek olmasından ileri gelmiyor mu? Zaten O'na en çok yaraşan, O'nun için en kıymetli nişan, madalya ve şeref «ATATÜRK» adı değil mi?

En ileri görüşlüler bile, «Amerika mandası» diye inlerken, O'nun «Hayırlı» dediği ve Milletine de «Hayırlı» demesini öğrettiği ve «Hayırlı» dedirttiği için seviyorum.

İtibarsız, zavallı, perişan «Hasta Adam» ı; itibarlı hatırlı, sözü geçer bir Millet, bir Devlet yaptığı için O'nu seviyorum.

O'nu yalnız ben değil, bütün Türk Ulusu, bütün dünya, kadınile erkeğile seviyor. Ben, benden başka sevenleri kıskanıyorum. Yalnız bir şeyde teselli buluyorum : O'nu benim gibi, benim kadar sevemedikleri için...

MİLLÎ EĞİTİMDE BÜYÜK BİR ADIM

Yazan : Aziz ERYALAZ

MİLLETLERİN Hayatında başlıca rol oynayan Kültür problemi, bizim de üstünde durduğumuz bir büyük dâvanın tek konusu teşkil etmekte, Yurt ve Millet işlerini daha verimli ve esaslı bir düzene sokulması yolunda ele alınmış olarak ortaya atılmaktadır.

Cumhuriyetimizin kurtuluşundan bugüne kadar geçen şu kısa zaman her alanda başdöndürücü devrimlerimize şahit olmakta ve milletimiz bezenmiş yurdunda, hür havanın verdiği bahtiyarlıkla yaşamaktadır...

İşte bu bahtiyar milletin sarsılmaz bir iradesi, sağlam yapılı bir Yurdu, sonsuz bir ufku vardır. Bu ufuklar ki, Türk gücünün ve kahramanlığının yüz yıllar boyunca bayrak dalgalarını taşımıştır.

Milletimizin kalkınması için her yönden yapılan bu sayısız inkılâplar iyi düşüncelerimiz, dürüst ve ileri hareketlerimizdir.. Bu medeni gelişmenin mânası her Türk ferdi tarafından inkâr edilemez bir yük gerçektir...

Artık dünü unutmak, bugünü düşünmek ve yarını hazırlamak zorunda olduğumuzu hiçbir zaman hatırlardan çıkarmıyalım ve bunun içindir ki milletimizin egemenliği, vatanımızın bütünlüğü dâvasından sonra başta gelen kültür meselesine lâyık olduğu değer verilmiştir.

Cumhuriyet devrinin Millî Eğitim işlerini yönetmek üzere şimdiye kadar başa getirilen kudretli kişilerden herbirisi bu millet için enerjilerini sarfetmişler ve emeklerini esirgememişlerdir.. Hiç şüphesiz ki herbirisinin bu yoldaki verimli çalışmaları hatıralarını taşıyan ve taşıyacak olan eserlerinde daima gözlerimize çarpacaktır.

Türk Millî Eğitim tarihi bunlardan : Atatürk devrinin Necatileri, Reşit Galipleri ve Millî Şef devrinin sekiz seneye yakın bir vazifede bulunan Hasan Âli Yüceleri gibi dâvalarının birer kahramanı ve yüklendikleri bu ağır vazifeyi başarmaya çalışan Türk çocuklarını unutmıyacak ve onlardan daima stajişle bahis açacaktır. Elbette bunların herbirisi birer değer ifade eden, görüş ve sezmişleriyle Millî Eğitimi kalkındırmağa gayretler sarfetmiş olan ve adları daima anılmağa lâyık şahsiyetlerdir.

Cumhuriyet devrinin çeşitli okulları yurdü süsleyecek olan birer yapı halinde yükselmektedir. Bunlardan İlk öğretim dâvası, Teknik öğretim işleri, Üniversitelerimiz ayrı ayrı birer konu olarak ele alınmış, yeni düzenler ve esaslara göre programlaştırılmış bulunmaktadır.

Diğer işlerimizde olduğu gibi Millî Eğitim de düzeninde yürüyecek ve durmayacak, Türk ülkesi bu suretle gün geçtikçe daha aydın ve türlü meslek sahibi kişilerle kabarmaktadır. Bütün amacımız memleket gençliğini daha düşünüşlü, daha gürbüz ve daha centilmen yetiştirmek olacaktır. Bunun içindir ki memleketin her köşesinde açılan ve açılacak olan bu kültür yuvaları şu mesut devrimizin göçmez birer eseri ve birer arı kovanı gibi kaynaşma merkezleri olacaktır.

Demek oluyor ki, Türk çocuğu İlkokulunu bitirince kendi kabiliyet ve derecesine göre etrafında çeşitli okulları bulabilecek ve onlardan seçtiği, dilettiği bölümlere girecektir. Şimdiye kadar türlü öğretim alanlarında yetişmiş olanlarımız da kendi nesline bir insan üstü örnek olmaktan geri kalmıyacaktır. Herkesin göstereceği başarıya göre cemiyet içerisindeki yerleri hazırlanmıştır.

Bugün Recep Peker kabinesine girmekle Millî Eğitimin bütün ağırlığını üzerine almış bulunan Sayın Bakanımız Ortaya attığı yerinde ve özlü bir dâva ile işe başlamış bulunuyor. Bu, yeni bir konunun problemidir... Ortaöğretim dâvasıdır...

Köyler, İlçeler ve İllerimizin çocuklarını enaşağı bir Orta Öğrenime kavuşturmak amacını güden ve Öğretmenlik mesleğinden yetişen Reşat Şemsettin Sırer bütün yurttaki içli bir ilgi uyandırmış bulunuyor...

Hiç şüphesiz ki bu dâva da ele alınan diğer önemli işler gibi bir başarı ile sonuçlanacaktır. Çünkü bugün Sanat Enstitüleri çeşitli sanat atölyeleriyle son hızla ilerleyen ve iyi sonuçlar veren birer müessese haline gelmiştir.

Millî Eğitimde, bugünün bellibaşlı konusunu teşkil eden Şehir Öğretmen Okullarının birer Eğitim Enstitüsü şekline bürünmesi işidir. Ve bu okullar Ortaokul çağında bulunan Türk yavrularını Öğrenim ve Eğitimlerini üzerine alacakları hazırlamak için hayırlı birer yapı olarak kurulmaktadır. Bizler de içten gelen sevinçlerimizi gizliyememekte ve bu dâvanın kahramanına sonsuz bir saygı göstermekte ne kadar haklıyız.

Memleketimizde okur yazar sayısını yüzde yüze çıkardığımız gün Türk cemiyetini daha sarsılmaz ve zinde bulacağız. Her kasabamızda açılacak olan Ortaokullar halkımız tarafından dört gözle beklenmektedir.

(Devamı 16. ncı Sayfada)

SANAT DÂVAMIZ VE ANIT-KABİR

Yazan : Y. Mimar Nihal Sanlı

MİLLÎ varlığımız kadar mazisi olan Mimari-
miz, Koca Sinan ile kemalini bulur; albu
devrini yaşar. Bu suretle San'at tarihi büyük çapta
bir üslûp ve bir devir kaydeder.

Mimarimizin en büyük hususiyeti akli ve mantı-
kî oluşu kullanılan malzemenin idrâk edilışinden ve
inşa olunduğu mahallin karakteristiğini havi olu-
şundandır.

Mimaride doktrin yapacak ve teorisini dünya
ölçüsünde serdeden Fransız Mimar ve Şehircisi Le
Corbusier, iddiasında birkaç asır ilerisinde Mimari-
nin modern gelişimini tahlil ederken, müstakbel Mi-
marinin (Rationel) akli ve mantıkî olması ve bunu
son haddinde ihtiva edişini katî zaruret olarak ileri
sürüyor. Hisse değil aklımıza hitap eden ve mevzuu
kavrayan eserin ancak hakikî mimarî eseri olabilece-
ğini kat'iyetle kabul ederken, bütün milletlerin san'
at tarihlerinde bu vusfa en fazla lâyık olan mimari
mektebin ve devrin, klâsik Türk camisini ihtiva et-
tiğini ve unsurlarının yeni mimariye nümune olacak
kadar ileri fikir ve akli esasları bünyesinde topladığını,
tam bir selâhiyetle ilânını yapıyor.

Gene beynelmîl değerinde onbeşe yakın mimari
eser ve gittiği her memleketin hususiyetini taşıyan
birçok adette ve bu arada Ankarada Tarih Dil Coğ-
rafya Fakültesinin Müellifi Prof. Mimar Bruno-Taut
Türk Mimarlarına hediye ettiği (Mimarî Bilgisi) isim-
li kitabında iki büyük san'at ve hakikatın Türk-Cami-
si ve Parthénon'u izah ve tahlil ediyor, hem de
hayranlık ve huşu içinde....

Şu halde yabancı (ve konuşmak selâhiyetinde
olan san'atkâr ve ilim adamlarının da inandıkları ve
ve bildikleri bu hakikat, Türk san'atkârı elinde vü-
cut buldu, hem de işçisi ile, kalfası ile mimarı ve
hattâ ustası ile ve bize kendimiz kadar iliyatlarımız
kadar yakına olarak.

Bu aşikâr durumu izah ettikten sonra yazıma
başlık yaptığım iki kıymet mevzuun kendi cephem-
den ve fakat bütün meslektaşlarıma tercüman ola-
cağımdan emin olarak açıklıyacağım.

Birincisi; Tarihe intikal eden en Büyük Türkün
ve en Büyük İnsanın Mezarına. Diğeri de "Bu Me-

zarı Yapacağım" diye bir müddet çırpınan ve dâva-
sını kazanan Türk San'atkârına aittir.

ATANIN Mezarı yapılacaktır. O'na ait herşeyde
dâima hepimiz varız. Ve bütün yabancılar dahi ya-
pılacak Mezarına san'atlarından bir şey katmak ist-
tediler.

O güne kadar yer yer kara lekeler gibi, eserler
yapan ve monden san'at denemelerine milli servet
ve san'at dâvamızı feda eden, deneme fırsatı telâkki
eden yabancı san'atkârların ucubeleri herkesin gö-
zünde iken, bu korkunç ve menfi neticeler veren
yabancı san'atkâra mütemayil zihniyet, bu mevzuda
tamamen keyfi hareket edemedi, durakladı mütered-
dit kaldı. sebep aşikârı tabii...

Mevzuun büyüklüğünden ürküldü. Çünkü dev-
lerle parmak çocuklar savaşıyor, herkesin bir muay-
yen harcı vardır.

Akli yerinde olanlar kendimizi daha iyi tanıyan,
yabancıların bizimle olabilecek yakınlığını müdrük
olanlar, bu korkunç zihniyetli olanı yendi ve ANIT-
KABİR'in tasarısı bütün dünya san'atkârlarına boy
ölçüşmek üzere bırakıldı.

Büyük Ölüsü ve Atasına Mezar yapmak en meş-
rû hakkı iken Türk Mimarı bu ölçüde olmasa bile
buna benzer daha evvelki misallerden ibret alarak,
bunu da bir nimet addetti ve müsavi şartlar icabe-
dermiş gibi kendisine müstesna bir vazivet ihdas
edilmeden dâvaya iştirâk etti.

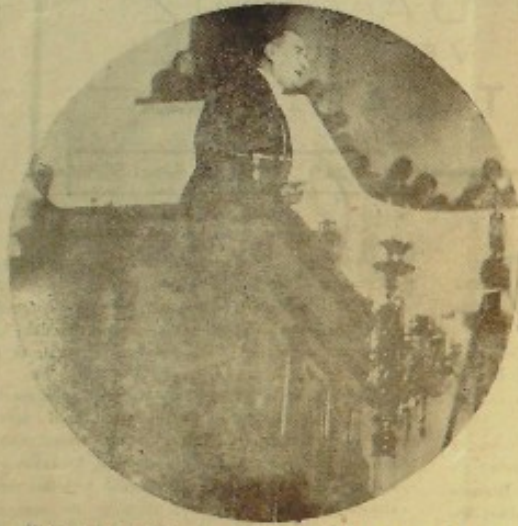
Jüri tamamen ecnebilere teşekkül ediyordu,
daha doğrusu nâzım rol de oynardı. Alman Prof.
Mimar Paul Bonatz, Macar Prof. Hay Lingén, Nor-
veçli mimar Teng Broom. Üçü de dünya çapında iş-
ler yapmış bitaraf ve kıymetli adamlar.

Müsabaka, bir seneye yakın bir müddet içinde
sona erdi.

İlk bakışta göz kamaştırıcı ve levha adedi say-
ılmıyacak kadar proje iştirâk ediyordu.

İşlem ve mimarî malzeme bakımından Alman Kâ-
ğıt sanayininin faikiyetini, İtalyan San'atkârlarının
kıvraklığını, İsviçrelinin medenî haletini ve birçok
yabancıların süsünü Ankara Sergievi Salonunda sey-
rettik.

(Devamı 16. ncı Sayfada)

ÖLMEZ ATATÜRK'TEN TÜRK GENÇLİĞİNE

Birinci vazifen, Türk İstiklâlini, Türk Cumhuriyetini İlelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Ey Türk Gençliği! Birinci vazifen, Türk İstiklâlini, Türk Cumhuriyetini, İlelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

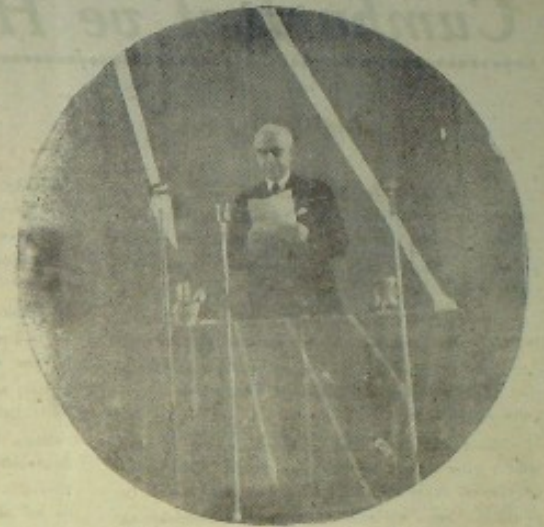
Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek istiyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, İstiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait çok nâmusait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsalî görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tesisatlarına, girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gafil ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhid edebilirler. Millet fakrî zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk İstikbalinin eslâdî İste, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazife, Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

MUSTAFA KEMAL

Eşsiz Kahraman Atatürk
Vatan Sana Minnettardır. — İsmet İnönü

CUMHURBAŞKANIMIZ

İsmet İnönü'nün Atatürk Hakkındaki Son Mesajı

«Atatürk'ün Yıldönümünü bîüzüle ve ibretle hatırlıyorum.

Atatürkle çok zor işlerde çok yakın beraberlikle çalıştım. Milli Mücadele dediğimiz devrin ve ondan sonraki zamanların benim, içinde bulunduğum işlerinde, O'nun büyük yardımı benim başlıca kuvvetimdi. Hususî müessesetlerimiz çok yakındı. O'nun Kasım Yıldönümü benim için can içinde hissedilen bir matem günüdür.

Atatürk, yaşadığı günler uzadıkça, büyüklüğü, anlayışımızda daha ziyade kıymetlenmek ve daha ziyade artacak bir varlıktır. Türk Milleti, O'nun en temelli istihbat kapılarını açmış olan Büyük Evlâdî olarak bütün tarihinde hürmet ve mianetle anacaktır.

«İbretle» deyişimin sebebi, Atatürk'ün zor şartlar altında çalışmak için müstesna bir kudret kaynağı olduğuna hatırlanmaktadır.

Milletin dar zamanlarda, dar meselelerinde, günün geçici güçlüklerinden kurtulmaya uğraşırken id-al yolunda sebat etmeyi esas tutmaya çalışırdı.

Yücel Mecmuasına bu az ve eksik yazılar için fırsat verdiğinden dolayı teşekkür ederim.

İSMET İNÖNÜ

Cumhuriyet ve Halk Sağlığı

Yazan : Dr. Bedri GÖRGÜN

Bir toplantıda tanıdıklardan biri gün geçtikçe hastalıkların çeşitlendiğinden ve çoğaldığından şikâyet etti. Cumhuriyetten evvelki zamanlarda hastalık az mı idi? Bugün çoğalmış ve çeşitleri artmış vaziyette midir? Sorusunu sordu.

Cumhuriyetin bize bahsettiği bitmez tükenmez feyizler, ileri hamleler, yüzyıllara zor sığacak devrimler bu soruya kolayca cevap verecek mahiyettedir. Eskiden nüfus azdı, hastalık yüzdesi de o nispette az görülürdü.

Hastaneler azdı, oraya müracaat eden, yatan, tedavi gören hasta sayısı da az olurdu. Cumhuriyet devrinden evvel bütün Türkiyedeki yatak sayısı bugünkünün beşte birinden bile azdı. Memleketteki hasta tedavi eden müesseseler bakımsız, teşkilâtı noksan ve zayıf bir haldeydi. Halkın okuyup yazma bileni yüzde beşi geçmezdi. Bilgileri olmadığı için hastalıktan da korkmazlardı. Bugün okuyup yazma bilen yüzde otuza yakındır. Bu vatandaşlar okuyup yazmaları sayesinde az çok hastalıklar hakkında da bilgi sahibi olmuşlardır.

Eskiden ilmin ve fennin yeni metodları benimsenmemiş, (Gâvur icadıdır) diye yurda sokulmamış olduğundan hastalıkların da teşhisi tam yapılamıyordu. Birçok hastalıklar yalnız bir gruba toplanmış, bir sınıf altında namlandırılmıştır. Halk bile karın boşluğundaki organların hastalığını (karın ağrısı) adıyla anar, ateşli hastaların hepsini Sıtma sayardı.

Halbuki bugün Cumhuriyet sayesinde görgüsü artan halkımız hekime muayene olurken : (Sıtma gibi bir ateşim var, Tifo veya Tifüs olmasından korkuyorum) diye söze başlıyor.

Cumhuriyet Sağlık teşkilâtının devamlı propagandası, küçük kitaplar halinde hastalıklar hakkında bilgi veren el broşürleri, resimli duvar afişleri, kahvelere, istasyonlara, genel toplum yerlerine, okullara asıldığı için halk bundan çok faydalanmış, hastalıklar hakkında bilgi sahibi olmuştur. Bu güzel bilgi, ölümlü tehdit eden hastalıkların verdiği korkuyu unutturmayarak her hastalıkta hastayı hekime koşturmaktadır. İşte bu sebepten eskiden ölüm haline yak-

laşmadan, son nefesine gelmeden hasta hekime gösterilmezken bugün en basit soğuk algınlığı ateşi, Sıtma vesairede bile altından tehlikeli bir hastalık çıkar korkusunu vermektedir. Bu yüzden hastalık sayısı artmış gibi görünüyor.

Hükümetimizin kurduğu Tıp Fakültemizde dünya hekimleriyle boy ölçüşecek derecede kudretli hocalar elinde hekim yetiştiriyoruz. Cumhuriyet hükümeti sayesinde Tıp Fakültesi çok modern bir Fakülte haline konmuş, bütün yeni bilgi vasıtaları getirilmiş, Milletlerarası şöhreti haiz bilgin profesörlerle birinci sınıf Fakülteler arasına girmiştir. Cumhuriyetin Fakültemize verdiği önem onu Balkanlarda eşi olmayan bir seviyeye çıkarmıştır. Küçük Balkan komşularımız Dişçi ve Hekim yetiştirmek için Fakültemize koşarlar.

İşte halkın okuyarak uyanık bir kafa sahibi olması, yurtda hekim sayısının artması, hastanede yatak sayısı artması, bir çok yeni dispanserler kurulması, ayakta tedavi yerleri, Doğum evi ve Çocuk Bakımevleri açılması, Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumlarına lâyık olduğu önemin verilmesi Cumhuriyetin Sağlık yönünden bize bahsettiği bitmez tükenmez nimetlerdendir.

Hele Cumhuriyetten evvelki devirlerin halk arasına sokup yayılmasına sebep olduğu frengi, verem, sıtma, trahum gibi sosyal dört büyük salgın yapan hastalıkla savaş açılmış olması ne büyük başarılarıdır. Bulaşık hastalıklarla savaş teşkilâtı günden güne genişletilip çok verimli bir hale getirilmektedir. Cumhuriyet hükümetinin kurduğu Sağlık koruyan mekanizma mükemmelleştikçe diğer devrimlerin verdiği faydanın yüz mislini kazanmış olacağız. Çünkü Sağlığı yerinde olmayan bir milletin ne egemenliği vardır, ne ordusu düşmana karşı koyabilir, ne Boğazları yalnız başına elde tutabilir, ne de sınırları geçilmez birer kale halinde kalır.

İşte Cumhuriyet hükümeti bütün bunları lâyık olan milletine, kayıtsız ve şartsız bahsederek (Olmaya devlet cihanda, bir nefes sıhhat gibi) sözünü tam manasıyla yerine getirmiştir.

ATATÜRK

VE

Musiki Dâvamız

Yazan : İzzet ASLAN

Birçok işlerimiz gibi Musiki yeniliği yolundaki hareket de Tanzimatla başlar. Böyle olmakla beraber Saray bu yenilikten yalnız kendi çevresini faydalandırmakta bir asır kadar ısrar etmiştir. Halk Garp sanatı olarak, ekseriyetle bozuk düzen bandolardan fazlasını görememiştir.

Gerçi Avrupada, Konservatuvarlar açılmada da (hele Almanyada) ses kompozisyon ve virtüozluk gibi herşey üremiş ve tutunmuştur. Fakat orada böyle bir imkânı (gelenek) temin etmiştir. Halbuki bizdeki tarihi musiki geleneği büsbütün ayrı bir sanat telâkkisine bağlıydı. Bu gelenek yanında modern sanat düşünüşüne uymağa, itiyatlarımızı büsbütün farklı bir telâkkiyle uzlaştırmak üzere eski kulak hatıralarımızdan fedakârlık yapmağa mecburduk. Böyle ruhi şartlar ise sistemsiz, okulsuz ve programsız hazırlanamazdı. Bu sebeple Cumhuriyetten önceki milyonlar, heves ve emekler taklit ve gösterişten bir adım öteye gidemedi. Cumhuriyet Maarifi herşeyi yeni baştan düzenledi. Bu arada Musiki meselesi de bir dâva olarak ele alındı.

Musiki sahasında bir yenilik yapılması hususunda ilk direktif Atatürkten gelmiştir. Cumhuriyetin Onuncu yılında söylediği nutkunda «Şunu da ehemmiyetle tebarüz ettireyim ki yüksek bir insan cemiyeti olan Türk Milletininin tarihi vasfı da Güzel Sanatları sevmek ve orada yükselmektir. Bunun içindir ki Milletimizin yüksek karakterini, yorulmaz çalışkanlığını, fitri zekâsını, ilme bağlılığını, güzel sanatlara sevgisini ve Milli Birlik duygusunu mütemadiyen ve her türlü vasıta ve tedbirlerle besliyerek inkişaf ettirmek Millî ölkümüzdür.

Türk Milletine çok yaraşan bu ölkü, onu bütün beşeriyette hakiki huzuru temin yolunda kendine düşen medenî vazifeyi yapmakta muvaffak olacaktır.» diyerek Cüzel Sanatlara ayrı bir yer vermişlerdir.

Atatürkün 1934 yılında Büyük Millet Meclisini açış nutuklarında bu meseleyi tekrar ele aldıklarını bilhassa yeni bir Musiki yolunda ısrar ettiklerini görüyoruz.

«Arkadaşlar, Güzel Sanatların hepsinde Ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğini bilirim. Bu yapılmaktadır. Ancak, bundan en çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan Türk musikisidir. (Bir Ulusun yeni değişikliğinde ölçü, Musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir.) Bugün dinlenen Musiki yüz ağırtacak değerde olmaktan uzak-

tır. Bunu açıkça bilmeliyiz. Ulusal, ince duyguları, düşünceleri anlatan yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları birgün önce genel son Musiki kurallarına göre işlemek gerektir. Ancak bu gözeyde Türk ulusal Musikisi yükselir, evrensel Musikide yerini alabilir. Kültür işleri Bakanlığının buna değerince özen vermesini, kamunun da bunda ona yardımcı olmasını dilerim.»

Büyük insanın her memleket meselesinde olduğu gibi, Büyük Millet'in sanat gelişmesine önem vermesi de haklı ve yerinde idi. O, her hangi sebeplerle söylemekten çekinilen hakikatleri olduğu gibi ortaya koyuyordu.

Bilhassa Musiki meselesi artık tam bir dâva oldu. Maarif Vekillığında ve Matbuatta geniş yankılar uyandı.

O zaman Maarif Vekili bulunan Abidin Özmen'in başkanlığı altında ilk Müzik kongresi, Musiki yeniliğinin yolunu tayin etmek üzere toplandı. Toplantı sonunda Güzel Sanatların bağımsız bir Umum Müdürlük vasıtasıyla idare edilmesi kararlaştırıldı. Böylece 1935 yılında Güzel Sanatlar Umum Müdürlüğü kuruldu. Bir yıl sonra 1936 da Ankara Devlet Konservatuvarı tam teşkilatla çalışmaya başladı. Eski Musiki Musallim Mektebi binaları bu teşkilata verildi. Memleketin Musiki Muallimi ihtiyacını karşılamak üzere Ankarada Gazi Terbiye Enstitüsüne bir Musiki şubesi ilâve edildi. Biri sanat ve diğeri daha fazla öğretim yolunda çalışmaya başladılar.

Atatürk 1936 yılında, Büyük Millet Meclisini açış nutuklarında bu işleri müjdelediler.

«Arkadaşlar, Güzel Sanatlara da alâkanızı yeniden canlandırmak isterim. Ankarada bir Konservatuar ve bir Temsil Akademisi kurulmakta olmasını zikretmek, benim için büyük bir hazdır. Güzel Sanatların her şubesi için, Kamutayın göstereceği alâka ve emek Millet'in insai ve medenî hayatı ve çalışkanlık veriminin artması için çok tesirlidir.» buyurdular.

Her işimizde olduğu gibi, Musiki dâvamız yolunda da O'nun izindeyiz. Çizdiği yolun en doğru yol olduğunu biliyoruz. Taklit ve yapmacık olarak medeniyete kucak açmış görünerek değil, onu tadarak, onu yaratarak ve onu yaşayarak yükselmemize inanıyoruz. İstikbal biz olduğumuza göre, bu böyle olacaktır.

NERDESİN?

Yazan : Arif Nihat Asya

İşte biz, bugün bu saatte, burada seninle randevu verdiğimiz yerdeyiz... Sen neredesin? Heykellerde mi, mezarlarda mı, taşlarda mısın?..

Bu sararmış yüzler, bu yerlere çevrilmiş gözler, bu hıçkırıklar, bu gözyaşları nedir?... Boğulan hıçkırıklarda mı, dökülen yaşlarda mı mısın?..

Yurdunun yine baharı yeşil, mavi, pembe.. Yine kışı burçın, beyaz. Mevsimler bıraktığın gibi... Yerliyende.. Ve senin Adanan, yine senin bakışların kadar ılık... Sen yazlarda mı kaldın, baharlarda mı, kışlarda mısın?..

Gözlerimiz yollarda kaldı, sen yollarda kaldın; gelmedin. Uzat elini : İnişlerde mi, yukarılarda mısın?

Gözlerimizi yunanca görünüyor, açında kayboluyor sun.. Kimden sorahım, nerde bulalım seni : Hayallerde mi, düşlerde mısın?

Şu kubbelerde, şu tavanlarda senin için «Yaşal» seslerinin ve alkışların çınlayıp taştığı günler biliriz. Yine alkışlarda mı, eller üstünde mi, gözlerde mi, gönüllerde mi, başlarda mısın?

Senin kumandanla yürüyor, senin kumandanla duruyor orduların.. Senin kulaklarda... Sen yürüyüşlerde mi, duruşlarda mısın?

Boruların çınlıyor çın, çın... Davalların, tranpetlerin vuruluyor gümbür, gümbür... Söyle : Borularda mı, vuruşlarda mısın?

Destanlara geçen, masallara karışan bir adın var; mânilerin söylendi, şiirlerin yazıldı... Sen Ata oldun ve sözlerin Atasözünü okudu; fakat kendin ner-

de kaldın... Atasözlerinde mi, mânilerde mi, deyişlerde mısın?

Akşam yine sofranı kurduk, sevdiğin şeyleri dizdik; seni sevenler toplanıp oturduk, bekliyoruz,

sen neredesin? Sen ki iki elin kanda olsa gelirdin. Yoksa bizden gizli, bize müjdelere getirecek muhteşem işlerde mısın?

Sağda aradık, solda aradık; bir düne çevirdik başımızı bir yarına baktık. Bilmem ki gelecekte mi geçmişlerde mısın?

Heryerin süsü, her işin aşınası idin. Sorduk : Ankaradadır dediler, senin için.. Nerdeysen oraya gelelim... Söyle: Güreşlerde mısın, yarışlarda mısın?

Yazdığın kitabı heceliyor, heceliyor, sökemiyoruz; kitabından okutmaya gel bizi... Ses ver bize... Sesimize cevap verirdin nerde olsan.. Yoksa yine sınır boyu manevralarda mı, savaşlarda mısın?

Dilimizde sevdiğin havalar.. «Alişim» i çalışıyoruz; «Allı Yemeni» yi, «Dağbaşı» nı, İstiklâl Marşını söylüyoruz. Sesin sesimizden ayrı değil, fakat sen neredesin... Şarkılarda mı, türkülerde mi, marşlarda mısın?

İşte biz bugün, bu saatte, burada seninle randevu verdiğimiz yerdeyiz. Sen heykellerde mi, mezarlarda mı, taşlarda mısın?

NOT : Kıymetli Şair ve Edip Arif Nihat Asyanın Ölmez Ata'nın 8. nci matem yılında Halkevi Salonunda verdiği hitabeden alınmıştır.

Kıymetli Hocamız ve Arkadaşımız Arif Nihat Asyanın Milli bir matem gününde bize verdiği sonuz heyecandan dolayı adını takdirle anarız.

R A P O R

Anadolu bildiğin gibi.
Düşünde gördüğün gibi.
Kuş yuvasında,
Çiçek dalında.
Arı balındadır.

Çocukların Yirmi üç yaşını
Huzur içinde geçirdiler.
Ve yazdığın kitabın
İkinci faslına girdiler.

İrmakların çağıl çağıl
Rüzgârların ılgıt ılgıt
Her marşa karışıyor
Bin destan, bin ağıt.

Seninle aynı zamanda ayrı
Ve beraber
Sekizinci senemiz.
Hatıran bir çiçek gibi
taze
Bir çiçek gibi tertemiz.

Hamid Salih Asyalı

O'NDAN

BİR HÂTIRA

Yazan : Salâhattin SEPİCİ

ATATÜRK Ceyhanda...

Bir Şark seyahatinden Ankaraya dönüyor.. Kasabaya kadar gidemeyecek ve fazla kalamıyacak...

Ceyhanlılar O'na istasyon binasında mütevazı bir çay sofrası hazırladılar.

Neşeliydi ...

«Peki, bir çayınızı içelim» dedi.

Istasyonun iç ve dışı, O'nu görmeğe gelen; kadın erkek, binlerce insanla doluydu.

Gelenler O'nu ve O. gelenleri gördü.

Ozamanki adı Gazi idi; Münci idi ve halaskârdı.

Fakat hepsinin üstünde olarak, «Mustafa Kemal» diyor ve erkek çocuklarımız O'nun gibi olsun diye adını «Mustafa Kemal» koyuyorduk.

Mustafa Kemale yakın olan da, uzak olan da, Büyük Kurtarıcıyı mütemadiyen alkışlıyor, görülmemiş tezahürat yapıyordu.

Çaylar içiliyor ve öteden beriden konuşuluyordu.

Birden canlıraş bir erkek sesi :

— Paşam, Paşam!.. diye feryat etti.

Başlar ve gözler o tarafa çevrildi.

Ceyhanın yetmiş yaşındaki emekli Kôr Tellâh; beli iki büküm, yüzü gözyaşı içinde ve elinde âmâ asâsı ile holdeki kalabalığı yarmağa çalışıyordu.

Mâni olmak isteyenler oldu galiba.

Atatürk bir işaretle onları menetti.

— Paşa karşında, dediler.

İhtiyar âmâ, bastonunu koluna taktı, titrek ellerle Paşanın omuzbaşlarını, kollarını ve dizlerini yokladı.

Hiçkırıklar devam ediyordu.

Atatürk de bir evlât rikkatı ile onun sırtını okşadı ve sordu :

— Bir isteğin mi var baba?

İhtiyar adam bir baba hüsrânı ile :

— Oğlum, dedi. Etrafındakiler ne bahtiyar insanlar ki senin yüzünü görebiliyorlar. Halbuki ben bundan mahrumum. Senden bir dileğim var benim. Bunu yerine getirirsen ahrete de «bakar kör» olarak gitmem belkil

— Dileğini söyle babal

— Görmekten mahrum olduğum yüzünü öpmek istiyorum.

Her göz ıslanmıştı, her yüzde gözyaşı izleri belirmişti.

Atatürk, ihtiyarın aksağı başına elini koydu, hafifçe eğdi ve yanağını yaklaştırarak :

— Buyur baba, öpl.. dedi.

İhtiyar, milyonda birin eremediği bu mazhariyetin heyecanı ile, içini çeke çeke paşasının yüzünü öperken; Atatürk :

— Buradan da öp baba, dedi ve öteki yanağını çevirdi.

İhtiyar mesut; değneğine dayanmış, kalabalığı yarıp çıkmak isterken; çoğumuz onun sakin sakin oradan ayrılışına dalmışken, bir kısmımız da Büyük Atanın yaşarmaz bilinen gözlerinden, ihtiyarın dudak izlerine doğru iki damla gözyaşının kaydığını gördük.

O, Ölmedi

Yazan : AYHAN A.

Anadolu bir kalb halinde «İstiklâl» diye şahlıyor. Sınıf ve imtiyaz tanımayan şuurlu bir kitle, ses ve gönül beraberliğile ilk milli korosunu sağır dünyaya dinletiyor.

Bir devir kapanıyor. Bir imparatorluğun temelleri sökülüyordu.

Birinci cihan Harbinin külleri henüz soğumamıştı. Yeryüzü yeni oluşlar istiyor. Ve yeryüzünün cennet köşesi Anadolu, yüzyıllardır bunaldığı karanlıktan kurtulmak ve nura kavuşmak için öz evlâdlarının kanını akıtıyordu. Anadolu toprakları ölümden korkmuş insanların asil kanlarıyla ıslanıyor, kutsallaşıyordu.

Senelerce süren felâket ve korkunç günlerin üstünden nihayet bir baş doğuyor. İstiklâli ve hürriyeti sevenler, alında «Cumhuriyet» yazılı bu başın aydınlığında ısınıyor, hayat buluyorlar.

Şimdi bütün hürriyet yolcularının gözbebeklerinde bu ebedî baş ve bu ebedî alın vardır O baş ki ebedî ruhtur. Ölmez.

ÇUKUROVA İŞLETMECİLİĞİNDE ZAMAN DÂVASI

Yazan : M. ALP

Mıntaka Ziraat Mühessisi

Zirai işlerde zaman kadar önemli bir unsur belki yoktur denebilir. Ziraatte zaman iktisadi bir fonksiyon olduğu kadar diğer taraftan tabiata sıkı sıkıya perçinli istihsal tekniğini rasyonelleştirici bir faktördür de.

Türkiyenin önemli pamuk bölgelerinden olan, tarih boyunca pamuk için gizli harpler yapan büyük sanayi devletlerince üzerinde titizlikle durulan ve küçük Mısır, Türkiye floridası adı verilen Çukurovanın küçük, orta, büyük işletmeleriyle yaptığımız temalar bize işletmede zaman dâvasının üzerinde durulması icabeden bir konu olduğunu açıkladı.

Her sahada olduğu gibi ziraatte de zamanı iyi kullanan daima iyi, emin, kazançlı bir yarına ulaşır. Halbuki yaptığımız incelemelerde Çukurova çiftçisini ziraat işlerinden toplam da husu-i işlerine varıncaya kadar hepsinde zamanını iyi kullanmadığını gördük.

İşte bu görüşümüze bu etüdle kıymetlendirmeyi, bir zirai işletmede zamanın ne gibi rolleri olduğunu tabirüz ettirmeyi düşündük.

Çukurova İklimi ve Zaman :

Ziraatin her şubesinde olduğu gibi tarla ziraatında da iklim ve onun her cüzü ile doğrudan doğruya alakalıdır. Mücerret olarak bir mintaka iklimi ise moayyen zaman içinde suhnet, yağış, rutubet, rüzgârlar v. s gibi belli faktörlerin hemen aynı karakterler altında tekrarıdır.

Çukurova iklimini tetkik ettiğimizde burada çiftçilik yapılamayacak günlerin pek az olduğu görülür. Köppen'e göre buranın iklimi (CSH) dir. Yani :

C = 18 derece ile 3 derece arasında en sıkı soğuk yapan.

S — Yazın en kurak zaman olması.

H — Sıcak senelik hararet 18 den yukarı

Adanada senelik suhnet vasatı 18,8 derecedir. En düşük (Ocak ayı) 8,7. En sıcak (Ağustos) 28,2.

Bu çevrenin kışı çok yumuşaktır. 930 - 943 ortalamasına göre 8,7 santigrattır. Fakat bu vasatı sabit değildir. Bu soğuk seneler bazan 5,5 e düşebilir ve şimdiye kadar en düşük (1942 Ocak) 7,1 derece kaydedilmiştir. Adanada umumiyetle her senede suhnet sıfırın altına düşebilir ve donlu günler kaydedebilir. Burada donlu günlerin en fazla kesafet

gösterdiği ay Ocak ayıdır. Umumiyetle Şubatta sona erer. Bazı seneler ancak bir gün donlu gün Martta kaydedilebilir. İlk donlar Aralık 20 den sonra başlar. Adanada şiddetli donlu gün kaydedilmediği gibi hakiki kış günü yani günlük azami suhnetin sıfırın altında kaldığı gün yoktur.

Başka mintakalarda ziraat işlerinin suhnet düşüklüğü yüzünden çokça hafiflediği kış aylarında bile görülüyor ki Adanada bazı işler yapılabilir.

Suhnet bakımından bu mintakada bir de yaz aylarını tetkik edelim.

Burada en sıcak ay Temmuz ve Ağustostur. 14 senelik ortalama gölgede 28,2 dir. Bazı seneler 29 a çıkabilir. Ağustosta günlük azami suhnet ortalaması 34,9 derecedir. Yaz günleri Mart ayı sonunda başlar. Kasım ayı ortalarına doğru sona erer. Senelik yaz günleri adedi 180 ile 220 arasında değişir. Tropik sıcak günler 30 dan yukarı senede 115 ile 160 arasında değişir.

Tropik günler umumiyetle Nisanda başlar. Ekim, bazı seneler Kasım ayında sona erer. Pek ender olarak Mart ayında Tropik gün kaydedilmiştir.

Çiftçi bu bölgede tropik günlerin şiddetli ve kesif olduğu aylarda bile çalışmasını ona göre ayarlamakta mesai saatlerini geceye doğru almaktadır.

Bir de tarlaya çıkma günlerini yağmur faktörüne göre tesbit edelim :

14 senelik yağmur vasatı 534 Mm. dir. En az yağış olduğu seneler 370,5, en fazla yağış olduğu seneler ise yekûn 786 Mm. yi bulur.

Bu yağışın mevsimlere göre dağılımını incelersek senelik yağmur yekûnunun yarısından biraz noksanının kışın, (Aralık - Şubat) dörtte birinden biraz fazlasının İlkbahar (Mart - Mayıs) da düştüğü ve Sonbahar (Eylül - Kasım) ın hemen hemen İlkbahar kadar yağışlı geçtiği görülür. Adanada yağışlı günler adedi yılda 81 dir. Azami Mayıs ayında 13 ve asgari Temmuz ayında 1 gündür.

Şu halde diğer iklim faktörlerini mutalaa etmeden de diyebiliriz ki Çukurovada tarla işleri yalnız mahsullerin ekstrem iklim isteklerine uymak şartile hemen her mevsimde geniş bir zamana sahiptir. Esasen bu mintakada mevcut 11 aylık vegetasyon faaliyeti de bunu bize açıklamaktadır.

ÂŞIK RUHSATÎ'DEN YENİ DEYİŞLER

Yazan : Vehbi Cem AŞKUN

Yayla Şairleri arasında Ruhsatî'nin değeri büyüktür. Seksen yıla yaklaşan ömrü içinde ne sazı elinden, ne ezgisini dilinden bırakmıştır. Çok haklı olarak onu, yaylanın yetişkin Şairleri bir pir tanır, (Ruhsatî baba) adını saygıyla anarlar..

Ruhsatî bir şiir hazinesidir. Arandıkça, tıpkı bir kuyu gibi derinleşip, onun her şaire nasip olmayan şiir pınarından yeni yeni gözeler beliriyor. Bu hal daha pek çok yıllar hayranlarına ruh gidası olacaktır.

Ruhsatî, talihsiz bir şairdir. Büyük bir sevgi ateşiyle haşlanıp yanarak aldığı Meryemini doya doya koklayıp, aşkına kanmadan kaybetmiştir. Bu asil Türkmen kızı aşkın duysak yüreğini yıllarca kanatmış, ahu zarından bütün bir köy derde düşmüştür. Nihayet bu dayanılmaz acının panzehirini Fatma adlı bir dağ dilberi sunmuş, Aşkın yaralı yüreğinde umutlar yeşermeye başlamıştır. Ne yazık ki Ruhsatî baba bu sevgiden de öksüz kalmış, Meryemin henüz küllenmiye başlayan derin gönül yarası yanında ikinci ve büyük bir yara da Fatma açarak, onu sazı ve ezgileriyle başbaşa bırakmıştır. Bu onulmaz acıyı Aşkın dilinden okuyalım :

— I —

Güzeller şahına bir nusha yazdım
Değmesin adunun nazarı deyu.
Acele gönderdim muhabbetname,
Kuralım tenhada pazarı deyu.

Halime münasip yaran bulunmaz;
Derd aldı yaremi saran bulunmaz,
Dilbere bir öğüd veren bulunmaz.
Terkeyleme okur, yazarı deyu.

Söylemem dilimde var ise hata,
Kani bir kâmil ki bunu da tuta,
Aşıka yol olmaz ölümden öte,
Sen kimden adersin zararı deyu.

Mürüvvet kıl şu ben gedaya,
Şu sinemi karşı vurdum cudaya,
Sitem sözlerini kıldım hedaya,
Başımda gezdirdim güzarı deyu.

Bu senin efkârın, bu senin gamın,
Söylenen dillerde bu senin namın,
Ölürsem Fatmanın yolunu gömün,
Yad etsin Ruhsatın Mezarı deyu.

Gönlü bu vakitsiz kavıpların açtığı acılarla kaniyan Aşık, mevsimlerin gelip geçmesinden de etkilenerek, beklediği hayata kavuşmak için büyük bir üzüntü içindedir :

— 2 —

Daha gözleyim mi ey mavi donlu,
İşte görüyorsun sunam yaz geldi.
Kalmadı eridi dağların karı,
Nice bir ah ile yanam yaz geldi.

Garip yeli değdi söküldü seller,
Bülbül dile geldi açıldı güller,
Herkes sevdiğine nameler yollar,
Ben de Kerem gibi yanam yaz geldi.

Çekildi Turnalar yurduna yetti.
Açıldı lâleler, sünbüller bitti,
Güller çuşe geldi kumrular öttü,
Bir bade ver içip kanam yaz geldi.

Karalarım akdın seçildi şükür,
Eriş ya Muhammet, ya Ebubekir,
Dilimde zikrullah, kalbimde zikir,
Niyazım Mevlâdır inan yaz geldi.

Elaman ya Ömer, Osman'u, Ali,
Dahas ağlasun mu Ruhsatî deli,
Yitirdim kendimi oldum olalı,
Yine büryan oldu sinem yaz geldi.

Sanat Dâvamız ve Anıt - Kabir

(7. nci Sayfadan Devam)

Bu arada rakip bulmadıkları takdirde ön plânda siparişler almağa hazır, pişkin yapılı ve san'atkâr olmaktan ziyade tüccar ve monden (modern olamayacakları için böyle diyorum.) San'atkârla, Atanın manevî kıymetini acayip muhayyeleleri ile kristalize edecek ve yaptıkları anıtın taş duvarlarına genetaştan deve kuşu büyüklüğünde harflerle ismini yazarak muvaffak olmak ümidi de zavallılarda vardı...

Salonun mütevazı yerlerinde en güzel ve kendimiz kokan eserler, bildiğimiz ve tanıdığımız hususiyetleri ile beklediler.

Bu Millet Atasından aldığı Atasına vermek istemişti ve buna kim mâni olabilirdi....

Hüviyet zarfları açılmadan jüri heyeti çok büyük değer taşıyan üç büyük projeyi seçti ve kimlere ait olduğu öğrenilmeden birinin tercihini Devlete ve Devlet de haklı olarak bu selâhiyeti kendilerine verdi. -

Tercih yapıldı ve müteakiben zarflar mesul heyetçe açıldığında üçünün arasından tercih edilenin iki genç Türk mimarına ait olduğu diğer ikisinden birinin İtalyada bütün Devlet yapı ve anıtlarını yapan cihanşümül Mimar Arnaldo Foschini ve ikincisi de Almanyanın meşhur Tanenberg âbidesi müellifi Mimar Juhanes Kruger olduğu öğrenildi....

Emin Onat ve Orhan Arda, bu iki sanatkârin kazancını rakiplerini tanıttıca anlamak mümkün olabilir ve onların dâvası bütün Türk Mimarlığının dâvasıdır. Ve işte dâvamız da budur :

Ataya mezar yapacak olgunlukta bulunduğu ve herşeyi her yabancı kadar yapmağa müsait olduğumuz ve bu hakkın bizden hiç bir kuvvetçe alınmayacağı ve ölçümüzün ne çapta olduğunun ispatı

(Ondan sonra Çanakkale Meçhul Asker Âbidesi Millî Müsabaka oldu, ona yalnız biz iştirâk ettik, kendi kendimize çalıştık ve bu yüzden rekabetimiz asil ve hakiki mânâsında oldu.

ANIT - KABİR Müsabakasının neticelendiği sırada bir çoğumuz talebe idik ve mesleğin verdiği gururla herşeyi adım adım, nefes nefes takip ettik, netice belli olduğu gün gözlerimiz yaşardı ve Atanın bize inandığına hak kazandığımızı ve ona lâyık olduğumuzu ispat ettik. Ve bunu bütün dünya Mimarî Mecma ve Gazeteleri yazdılar.

Altın Devrin, Sinan devrinin, tekrar yaşanabileceği, Tarihe sanatımızla da bütün varlığımız gibi her devirde iştirâk edebileceğimiz açıklanmış oldu. En büyük ölû, rolünü hayatımızdaki yaptığı diğer bütün işler çapında ve memleket sanatı bahsına oynamış oldu.

Millî Eğitimde büyük bir Adım

(6. nci Sayfadan Devam)

Radyo ve Gazetelerle yayımlanan bu iyi haber, Millî Eğitimin bu programı büyük bir memnuluk uyandırmakta geç kalmamıştır. Ve bu suretle diğer işlerimizin yanında ön plâna geçmiş bulunuyor.

Şehirlere kadar çocuğunu göndererek Orta tahsil yaptırmak arzusuyle yüreği çarpan ve fakat maddî durumunun müsaadesizliği yüzünden bu büyük arzu ya kavuşmadığı için derin bir iç çeken birçok babalar ve anneler bu suretle çocuklarını Orta öğrenime kavuşturmak fırsatını elde etmiş bulunuyorlar.

Yaratılışında zaten zeki olan köy çocuklarımız daha uygun şartlar ve imkânlar içinde köyüne yakın olan kasabaya gidecek orada bir tanıdık veya akrabasının yanına sığınarak okuyacaktır. İşte Cumhuriyet devrimlerinin başında gelecek olan bu işler can ve gönülden temenni ederiz ki üstün bir başarı ile neticelensin...

Dört ve beş yıl gibi kısa bir zaman içerisinde sığdırılacak olan bu büyük iş bütün kasabalarımızın Ortaokula kavuşmasını sağlayacak ve bu ise en verimli bir kültür hareketi olacak, çok yakın zamanda memlekette doğuracağı sonuçlar hepimizi memnun edecektir.

Bütün bunları hülâsa edersek böyle bir dâva ile ortaya atılmak ve başarı ile sona erdirmek memleket için ne kadar hayırlı olacak... Ve bu hareketi Türk Millî Eğitim tarihi büyük bir adım olarak kaydedecektir...

Cumhuriyet

(4. ncu Sayfadan Devam)

zaman orada Cumhuriyet yoktur. Demokrasi yoktur. Ulusun egemenliği yoktur.

Unutulmaz Atatürk'ün bize en mukaddes emanet olarak armağan ettiği Cumhuriyeti, bütün ruh ve mâna kavramıyla korumaya yemin etmiş olan biz Türk gençliği omuzlarımızdaki yükün ağır, fakat ne kadar şerefli olduğunu biliyoruz.

Asil Millet, kahraman Ordu ve Millî Şef, bütün kudretleriyle ve dehâlarla ayakta dururlar.

BUGÜN Basımevi - Adana

Halkevi Çalışmaları

DİL EDEBİYAT KOLU

26 Eylül 1946 günü Dil Bayramı kutlanmış, Halkevi Bandosunun çaldığı İstiklâl Marşından sonra Halkevi İdare

Müdürü Enver Binokay tarafından Dil Bayramının kıymeti hakkında ilmi bir hitabede bulunmuş ve müteakiben Selâmi Asyalı muhtelif devirlere ait şiirler okunmuş, Öğretmen ve Halkevi Edebiyat Komitesi Başkanı Aziz Eryalaz, kendi yazdığı öz Türkçe şiirlerinden okuyarak merasime son verilmiştir.

5-11-946 günü Nurullah Ataç şiir hakkında bir konuşma yapılmıştır.

10-11-946 günü sabahleyin saat 9.05 de Evimiz Sinema salonunda Atatürk ihtifali yapılmış evvelâ Halkevi Başkanı İbrahim Tekelinin işaretleriyle Atanın hatırasını tâzizen 5 dakika ayakta sükût edilmiş, müteakiben Halkevi Bandosu matem marşı çalmış ve bundan sonra da Arif Nihat Asya bir hitabede bulunmuştur. Son olarak Öğretmen Raşit Binöz İnönü'nün, Atatürk'ün ölümü hakkındaki tarihî beyanamesini okumuş ve bunu takiben hazırlanan çelenkler Halkevi Bandosunun çaldığı matem marşıyla Atatürk Parkına gidilmiş, çelenkler ihtiramla Anıta konmuştur.

14-9-946 günü Sosyal Yardım Kolu çıkartma bir Garden partisi tertip edildi.

5-10-946 günü Adana Kız ve Erkek liselerinden yetişenler Cemiyeti çıkartma bir Gardenparti verildi.

TEMSİL KOLU

6,8-10-946 Pazar ve Salı günü C. H. P. Kocavezir Ocağı çıkartma «Gömdüğüm O Ci-

han» adlı fâcia, iki defa muvaffakiyetle temsil edilmiştir.

26-10-946 günü C. H. P. Karasoku Ocağı çıkartma Mahmut Yesari'nin Has Bahçe komedisi büyük bir muvaffakiyetle temsil edilmiştir.

SOSYAL YAR DIM KOLU

Altı sene itibar listesine geçen çalışkan bir talebeye Üniversiteye giderken 60 lira yol parası verildi.

Öğretmen Okulundan 10 Öğrenciye ders yılı içinde yemek parası olarak 750 lira para yardımı yapıldı.

3 talebeye birer takım okul kitabı alındı.

Bir talebeye bu ders yılı içinde her ay beş lira yardım edilmesine karar verildi.

Bir ay içinde muhtelif fakir vatandaşlara 206 lira para yardımı yapıldı.

Halk Dersaneleri ve Kurslar Kolu

26-10-946 gününden itibaren İngilizce kursları açılmıştır. 100 öğrenci kursa iştirak etmektedir. Kurslar, Pazartesi, Çarşamba, Cuma günleri 16,30 dan 19,15 arasında devam etmektedir.

12-11-946 günü Fransızca kursları açıldı. Kurslara Pazartesi, Salı ve Perşembe günleri 16,30 dan 18,30 arasında devam edilmektedir.

TARİH VE MÜZE KOLU

Tarih ve Müze Komitesi üyesinden Naci Kum «Abilik ve Eski Esnaf teşkilâtı» adlı

bir konferansa vermiştir.

Toplantılar

12-10-946 günü Evimizin dâveti üzerine Adana Liselelerinden yetişen gençler toplanmış merkezi Adanada olmak üzere «Adana Liselelerinden yetişenler cemiyeti» adlı bir cemiyet kurulmasına karar verilmiş ve bir müteşebbis heyet seçilmiştir.

Her Salı Saat 20 de Edebiyatçıların ve Edebiyatı sevenlerin Halkevinde bir toplantıları vardır.

Şairler kendi şiirlerinden okuyor, Edebî sohbet yapıyorlar.

Bu sanat şölenine arzu eden sanatçı ve sanat sevenler dâvetlidir